

TOVERIT

Amerikan suomalaisten työläisnaisen äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 19

TIISTAINA, TOUKOK. 8.—TUESDAY, MAY 8.

1917 — Seitsemäs vuosik.

Kutomotyöläisten vaimot

(Seuraavan kirjoituksen suosittelen erittäinkin kaikkien niiden luettavaksi, jotka haluavat keskustella onnellisesta avioliitosta ja "akkojen" ja "ukkojen" kasvattamisesta. — Toim.)

Täällä meidän kylässämme (Fitchburgissa) on kutomotyöläisiä suomalaisten keskuudessa enemmän kuin millään muulla työalalla. Nämä kutomotyöläiset ovat pienipalkkaista ja niinollen suurimmalta osalta hyvin vaatimatonta joukkoa. He kyllä huomaavat, ettei tulot riitä menolle, mutta eivät ymmärrä suurentaa tulojaan oikealla tavalla. — Pienipalkkaisen vaimon onnettomuus on maailman onnettomampi ihmisille. Kutomoteollisuuskeskuksissa, jos muualakin, on noita onnettomia hyvin paljon. Ne näistä ovat kaksin kerroin onnettomia, jotka eivät vielä ole oppineet ajattelemaan tulojen suurentamista naisen, äidinkin tehdastyön avulla. Koska täällä teollisuusalalla voivat naisetkin työskennellä, on monen mielestä niin luonnollista, että äidinkin täytyy mennä tehtaaseen, koska ei miehen ansio riitä perheen toimeentuloon. Sillä tavalla täällä kutomotyöläiset etupäässä ajattelevat tulojensa suurentamista.

Sentähden ovatkin hyvin useat työläisäidit täällä ikäänkuin tuomitut kaksin kerroin työskentelemään. Työskentelemään tehtaassa ja kotona, ainakin osan ajastaan molemmissa.

Ei ole mitään harvinaista, että kun kaksi kutomotyöläistä alkavat yhteiselämänsä, niin päättävät he heti alussa, että vaimokin käy työssä. Mitäpä sitä ruppea toisen elättäväksi. — Eihän sitä tuntisi muuten itseään tasa-arvoiseksi miehensä kanssa j.n.e. sitä ajatellaan. Vaimolle senlisäksi pidetään luonnollisesti kuuluvana tehdä kotityöt illtoihin ja sunnuntaisin. Mies vain harvoissa poikkeustapauksissa huomaa, että hänen velvollisuutensa olisi ottaa tasapuolisesti osaa myöskin kotitöihin, koska vaimokin käy tehdastyössä. — Nuori, vielä terve nainen, jaksaaakin aluksi tehdä pienet kotitaskareet siinä sivussa, ilman, että tuntisi siitä erikoista ruumiillista rasitusta. Heti avioliittoon menon jälkeen katoavat työläisnaiset useammissa tapauksissa yhdistyselämästämme. Kutomoteollisuuskeskuksissa katoavat useat ijäksi.

Vain joskus he voivat pistäytyä jossain huvittaisuudessa tai kokouksessa. Harvoissa poikkeustapauksissa he enään ottavat osaa mihinkään yhdistystyöhön. Huolimatta siitä, vaikka jollakin naisella onkin ollut hyviä edellytyksiä jollekin henkiseen työhön alalle, niin aikaa hänelle henkinen taantumuksen aika avioliittoon mennessään. Vielä suuremmalla syyllä, jos työskentelee kotona ja tehtaassa. — Sanotaan, äitihän se aikaa miehellekin. — No niin, mikä myönnän, että elämän huolet lisääntyvät silloin miehellekin. Ei kuitenkaan niin suuresti kuin naisille. Mies sentään on tilaisuudessa jatkamaan henkisiä harrastuksia, jos hänellä sellaisia on. Tavallisesti me näem-

mekin n.s. "ukkomiehii" enemmän yhdistystyössä kuin vaimoja. —

Menehän se elämä kaksinkerroin työskentelyssäkin niin kauan kuin ollaan kahden. Aiteyden rasitusten alkaessa tuntuvasti vähenevät naisen ruumiilliset voimat. Siitä huolimatta he koettavat kulkea tehtaassa niin kauan kuin mahdollista. — Luonnollistahan on, ettei lapsi useinkaan voi kehittyä terveeksi ja voimakkaaksi. Äidin on täytynyt kuluttaa niin paljon voimia työntekoon, ettei lapsen kehittymiselle ole jäänyt tarpeeksi voimia. Levottomia useimmiten ovat meidän lapsemme, sillä me olemme perintönä antaneet heille tavallisemmin sairaa, hermostuneen ruumiin ja luonteenkin. Paremmiin emme ole voineet tällaisissa olosuhteissa. — Jos ollaan tietoisia, miten voidaan välttää useimpien lasten kehittämistäkasta, niin on äidillä toivo päästä uudelleen henkiseen. — Eihän sitä tunne itseään miehensä kanssa tasa-arvoiseksi ellei tee työtä, josta maksetaan palkka. Eikä se yhden miehen ansio tunnu riittäväkään. Saisipa vaan lapselle hoitajan, niin pääsisi taas tehtaaseen... Tuon suuntaiset ovat useinkin äitien ajatukset, heti kun ovat toipuneet synnytyksen jälkeen, äitien, jotka ovat oppineet käymään tehdastyössä. Eikä ne kotityöt oikein tahdo luistaa kun ei ole tottunut. Harvat miehet muuten ymmärtävät kotitöiden todellisen arvon. Eipä siis ihme, että niihin kyllästyvät tottuneetkin.

Satutaan saamaan lapselle hoitaja ja äidillä on taas tilaisuus mennä työhön. Onnelliseksi äiti itsensä taas tunteekin, jos vain saa olla jonkun aikaa vapaa uudesta äitiyden taakasta. Aina ei sentään onnistuta, vaan huomataan olevan perheen lisääntymässä. Äiti yrittää entistä enemmän, tietäessään pian olevan pakoitetun jäämään kotiin. Viisastutaanhan sitä jo nykyaikana useinkin yhdestä ja kahdesta "vähingosta". — Niin ollen on äidillä tilaisuus käydä työssä kun vaan saa hoitajan lapsille. Onhan se jonkun verran huolettavaa olla tehtaassa, kun ne lapsetkin ovat niin pieniä. Jos niille sattuisi joku vahinko. Muistinkohan huomauttaa hoitajatyöskentele ettei vaan jätä tuolla "verannalle", lapset voisivat nousta siihen ja pudota. Voisivatpa leikkiesään rapustusten suulla kupsattaa pää edellä alas. Jälköhän akkuna auki alhaalta, siitä kurkistellessa voisivat pu-

dota. Kylmillä ilmoilla on huoli siitä, että lapset voivat vilustua. Sadeilmoilla taas saattavat kastua.

Tuollaiset ajatukset vaivaavat usein äitejä tehtaassa, riippuen tietysti huolten paljous ja painostus siitä minkälainen hoitaja lapsilla on.

Nuo ajatukset tulevat toisinaan niin ahdistaviksi, että on kesken työajan mentävä kotiin katsomaan jos "poosu" päästää menemään. Puolisten aikana joskus näkee äitien, vaikka on eväs mukana, siitä huolimatta juoksevan kotiin. On sitten iltapäivällä levollisempi työskennellä kun tietää, että lapset voivat hyvin.

Tottavathan ne äidit lopulta levollisesti olemaan työssä, riippuen sekä luonteesta ja terveyden tilasta.

Joskus ollaan pakoitettuja jäämään kotiin ennenkuin on ajottukaan. Eikä ei oltu onnistuttukaan lasten lukumäärän rajoittamisessa yhteen tai kahteen. Ehkäpä ei oma tai lasten terveys sallinut enään äidin ansaita j.n.e.

On sentään hyvä, että on tehdastyöläinen, vielä parempi jos on oikein kutoja, että voi ahtaan ajan saatua taas mennä työhön. Tuo se on tehdastyöläisäitien lohduttavin ajatus. Täytyy yrittää lastensa vuoksi. Saisi heitä vähän koulutetuksi, ettei heidän tarvitsisi kärsiä vanhempien lailla.

Ken tuntee ja on nähnyt tehdastyöläisäitejä tavallisissa töissään, täytyy tunnustaa, että he ovat kärsivällisiä ja kestäviä. He tekevät hirtittävään pitkiä työpäiviä. Aamulla on noustava neljältä, viimeistään viideltä. Illalla on oltava työhömmässä puoleen yöhön. Vain joskus ehtii levolle tavalliseen aikaan. Pyykit, siivokset, palkkaamiset, parsimiset, keittämiset y.m. ovat osaksi huolena, vaikka käykin työssä. Harvoinpa sitä on tilaisuutta saada kunollista kotimaista, sillä sellaisille pitäisi maksaa hyvä palkka ja se ei kannata. Joskus kun jäädyän myllystä "luffin", ei sitä lepäämään jäädy, paitsi sairauden pakottamana. Kotilojota täytyy joskus järjestää oikein perinpohjin, sillä ei se päällisin puolin silvoaminen käy aina laatuun. Niinpä sitä ollaan hyvin ahkerasti kotona työssä, että saisi kaikki taas osittaiseen järjestykseen ennenkuin tulee uudelleen meno tehtaaseen. Kokehtaan joskus joutuaan akkunasta puhella naapurien kanssa. Päivittellään työn paljoutta. Ehkäpä, kun oikein on rivaaka ihmis-

(Jatkoo toisella sivulla)

Ihanneliitto-työ

Hieman selitystä allaseuraavien sääntöjen johdosta.

Kirjoittanut SELMA B—L.

Jotakin aikoa sitten olen kottikyläni ihanneliiton sääntökomiteassa, jolloin laadinme palkkakunnalla olevalle ihanneliitolle, niitten perussääntöjen lisäksi, jotka on julkaistuna "Ihanneliittotyön opas"-nimisessä kirjassa, myöskin mainittua liittoa varten jonkinlaiset ohje- ja järjestyssäännöt. Erään henkilön huostassa ollessa, jälkimäiset onnettomuudessamme joutuivat hukkaan, ennenkuin niistä oli saatu edes kopiota. — Sittemmin olen koettanut muistella niitä uudelleen kokoon. Viime kesänä järjestin eräälle osastolle ohje- ja järjestyssäännöt Ihanneliittoa siellä perustaisissa. Sittemmin olen vielä lisännyt niihin kokemuksen perusteella huomaamani, mielestäni tarpeellisia kohtia. Paljon niistä ehkä puuttuu, tai voi niissä olla joidenkin mielestä tarpeettomia. Kaikesta huolimatta tarjoan ne nyt yleisön tarkastettavaksi. Toivon niistä olevan hyötyä Ihanneliittoja perustavissa eri palkkakunnilla.

Koska lasten kasvatus on sosiaalisen maailmankatson mukaan mukaisesti, on keskuudessamme vasta niin vähän allia, ettei kokemus ole vielä paljoakaan opettanut, niin olisi mielestäni hyvä, että eri henkilöt toisivat kokemuksensa julkisuuteen. Näin ollen Benevät pienimmätkin neuvot tervetulleita. Niiden monien eri kyselyjen johdosta, ettenkö voisi antaa neuvoja lasten opetustyöstä, voin vastata, että tullen tulevaisuudessa kirjoittamaan kerääntyneitä kokemuksiani Toverittareen. Sitteen kuin kaikkien eri henkilöitten kokemukset tulevat julkisuuteen, voidaan niistä tulevaisuudessa muodostaa yhtenäistä kokonaisuutta, joka olisi tuossa niin perin tärkeässä lasten kasvatusyössä välttämätöntä. Pyrkikäämme siihen!

IHANNELIITON OHJE- JA JÄRJESTYSSÄÄNNÖT.

Luku I. Oppilaille.

1. Kaikissa Ihanneliiton opetus-, kokous- ja huvittaisuudessa on oppilaiden käytävä säännöllisesti ja käyttäytyttävä siivosti sekä täsmällisesti suoritettava heille määrätty tehtävä. Oppilaiden on ehdottomasti toteutava ja seurattava opettajan ja ohjaajien määräyksiä ja opetusta.

2. Jos oppilas on poissa opettajilaisuudesta, on hänen tuotava seuraavalla kerralla tieto siitä, mikä aiheutti poissaolon. — Jos oppilas on kolme kertaa peräkkäin aiheuttomasti poissa, on opettajan annettava siitä tieto oppilain vanhemmille. — Jos hän edelleenkin on aiheuttomasti poissa kolme kertaa peräkkäin, on opettajalla oikeus erottaa sellainen oppilas. — Ihanneliiton jäseniä koskee edellinen vain 19 vuot. iässäin. Alle 19-vuotiset saavat vapautuakseen lähtyä Ihanneliiton kokouksissa, mutta sunnuntai- ja kesäkouluissa on heidän käytävä säännöllisesti.

3. No Ihanneliiton oppilaat, jotka eivät ole suomenkielen luku- ja kirjoustaitoisia, eivätkä ole selvillä sosialismin alkeista, velvotetaan käy-

Koittaissa kevään uuden

Kirj. Maiju H—nen.

Koittaa ihmiskunnan kevään aamu,

pakosalle väistyy öinen musta haamu,

orjain kahleet katkee, aukeaa — tyrannien valta tyhjiin raukeaa.

Kilvan luonnon kevään kanssa heräävät kansat unestansa.

Syvät rivit uhmaten jo päättään nostaa, on aika miljoonien kärsimykset kostaa.

Leskien ja orpojen kuivuu kyynelevo,
voitostansa juhlii kansajoukot nuu,
jotka kuolemankin alta nousta tohti,
pelotonna käydä valtijaansa kohti!

Moni hengellensä vapauden maksoi,
voiton, vaikka kuolemallaan, saavuttaa he jaksoi.
Kenpä enään uinumahan jäisi talven unta,
kevään suurta kutsua kun seura ihmiskunta,